

TEMPS SALVATGE

Textos a part

TEATRE CONTEMPORANI

Edita: Arola Editors
1a edició: abril del 2018
© del text: Josep Maria Miró
© del pròleg: Marina Garcés
Correcció: Romina Paps i Albert Arribas
Disseny gràfic: Fèlix Arola
Disseny portada: Antoni Torrell
Imatge de portada: ©123RF George Tsartsianidis
Impressió: Gràfiques Arrels
ISBN: 978-84-948343-4-9
Dipòsit legal: T 339-2018

Col·lecció Textos a Part

Polígon Francolí, Parcel·la 3
43006 Tarragona
Tel.: 977 553 707
Fax: 902 877 365
arola@arolaeditors.com
arolaeditors.com

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, tret de l'excepció prevista per la llei. Dirigiu-vos a l'editor o a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals d'algun fragment d'aquesta obra.

TEMPS SALVATGE

Josep Maria Miró

AROLA EDITORS

PRÒLEG

Per què en un país sec tothom desitja una casa amb piscina? Misteris de la riquesa propietària, que no consisteix en compartir el que tenim, sinó en posseir el que els altres no poden tenir. Quan són plenes, les piscines llancen el seu rectangle blau artificial cap al cel amb l'arrogància nou-rica de qui pot alçar els ulls i dir-se, a si mateix i als altres: «ho he aconseguit». Però en tota piscina plena hi ha l'amenaça d'una piscina buida: la dels malsons empastifats de molsa, la de les pilotes abandonades on salten granotes immemorials. La de la nostàlgia. La dels records de temps millors. La de les famílies arruïnades. La de l'ombra gairebé esborrada dels nens ofegats.

A les obres de Josep Maria Miró, hi apareixen, sovint, les piscines. En aquesta, *Temps salvatge*, és central. Ocupa el centre de la vida comunitària d'un bloc de pisos, d'aquells que han poblat els afores dels nostres pobles i ciutats durant el boom immobiliari. Somni de les classes treballadores, confoses en els seus somnis de classe mitjana despolititzada, els blocs i les piscines dibuixen la geografia d'un simulacre de vida urbana i d'harmonia comunitària al mateix temps. Els pisos són els nínxols d'aquest somni,

mentre que la piscina és l'escenari artificial d'una idea hipotecada de llibertat. S'hi passegen els cossos i s'hi creuen les mirades, els desitjos insatisfets, l'oci exhibit i les transgressions no dites. «Aquest no és un lloc bonic per viure», diu un dels personatges que irromp en la fràgil vida de la comunitat amb la insolència del seu cos i de les seves paraules. La seva existència serà el rastre del cantó més fosc que hi ha sempre, amenaçant, sota del que les comunitats estan disposades a saber d'elles mateixes.

El món de la cultura també s'assembla a una comunitat d'aparences, amb els seus nínxols i els seus escenaris artificials per fer veure que, junts, som lliures. Quan em va arribar la proposta de fer aquest pròleg, vaig respondre el que s'acostuma a respondre en aquests casos: que ja m'ho miraria, que coneixia el nom de l'autor, és a dir, que sabia de referència qui era Josep Maria Miró i l'associava a algun dels seus principals èxits, entre d'altres el molt conegut *El principi d'Arquimedes*. Noms i més noms, noms d'autors i títols que configuren un mapa del que cal saber a la ciutat de la cultura. Ja no de la cultura general, que avui dia ja no existeix, sinó de la cultura superficial, que és la que consumim posant creuetes al que ens queda per veure, per experimentar, per tastar, per citar, etc. Hauria pogut continuar, doncs, amb el ritual del que es fa normalment, que és posar-me a escriure sobre noms i sobre títols, fent servir el meu propi nom per donar autoritat al pròleg i fent del pròleg un exercici virtuós de legitimació cultural. Em vaig resistir, però, a caure a la trampa i, per un instint gairebé inconscient, vaig retardar el lliurament del pròleg i

vaig esperar no sabia ben bé què. Sense que jo en tingués ni idea, la Sala Beckett havia programat un cicle dedicat a l'obra de Josep Maria Miró. I així va ser com la meua resistència íntima i l'ocasió de fer públiques novament les obres que acompanyen la que jo prologaria es van trobar. Escric, ara sí, doncs, des del temps conquerit a contrapel al temps de la producció cultural. El cap de setmana del 24 i del 25 de febrer de 2018 vaig passar les dues tardes veient algunes de les obres d'en Josep Maria i amb ell mateix, conversant, prenent cerveses i fins i tot fent junts i amb tota la tropa dels seus actors una sonora cassolada en protesta contra la visita del rei a Barcelona a la porta mateixa de la Sala Beckett.

Temps viscut, doncs, contra el temps salvatge. Temps conquerit a la fagocitació dels uns pels altres, a l'explotació dels uns pels altres, a la instrumentalització dels uns pels altres. Com a les obres d'en Josep Maria, el temps sempre passa i ens passa per sobre amb l'ombra de la sospita no dita. «M'ho expliques?», «Per què no m'ho expliques?», són preguntes insistents entre les parelles que surten a les obres de Miró, també en aquesta. Saben que no s'ho diuen tot, però sobretot pateixen per no dir-s'ho tot. El silenci compartit és l'expressió més plàcida de l'amor, no només de parella, sinó també familiar i d'amistat. Només podem estar callats amb qui realment tenim i sentim confiança. A les cases-nínxol dels personatges d'aquesta obra no hi ha espai per a un silenci acollidor. La por és un aire tòxic que s'escola per les finestres, per les escales, per les portes mal tancades, pel reflex del vidre de les cases veïnes, per les

trucades no respostes, pels mòbils que no deixen de sonar, per les pintades a les parets... En aquesta obra hi ha unes pintades amenaçadores que protagonitzen les escenes i els malsons dels protagonistes. Però no diuen res que no hagi passat. Res que no hagin temut i sabut sempre. Posen veu al que ningú no s'atreveix a dir. Fan visible que tota comunitat se sosté en la por de la seva pròpia destrucció.

La vida col·lectiva és un infern, escrivia el filòsof Merleau-Ponty, que tot i així va ser un dels més fins observadors del sentit del plural de l'experiència i de la impossibilitat de dir *jo* sense dir, al mateix temps, *nosaltres*. Fa un temps, l'Església catòlica es va atrevir a desmentir l'existència de l'infern. Però mentrestant, el que ha passat a les nostres societats és més aviat el contrari: hem acceptat l'infern i hem descartat el cel. No hi ha horitzó, no hi ha premi, no hi ha després, no hi ha salvació. Només la irreversibilitat del mal que ens fem vivint junts. El temps salvatge és el temps d'aquesta irreversibilitat, on la destrucció apareix com a inevitable. Ningú té la direcció del pla, ningú decideix exactament res, però el mal està desfermat i només necessita les esclatxes de les nostres vides encaixonades per estendre's. Ja no som nens i nenes jugant al voltant d'una piscina, ningú no pot córrer més que els altres i picar a la paret dient «casa!». A les cases d'avui, ningú no és a casa.

El mateix Merleau-Ponty escrivia, també, que la veritat és allà on hem arribat amb els altres, i que, si no, no és a la veritat on hem arribat. Això no vol dir que el que hi trobem ens agradi. La veritat no està feta per agradar. Per això mateix tenim tendència a esquivar-la i a muntar-nos, cadascú,

la seva pel·lícula d'autoengany i d'excuses. Anar junts cap a la veritat, encara que no ens agradi: potser això és el que ens ofereix i ens ha ofert sempre el teatre. I potser és per això que Josep Maria Miró hi va trobar la possibilitat de fer el que no aconseguia fer amb el periodisme, el seu primer i estimat ofici. Jo també vaig tenir la temptació periodística, però la vaig esquivar abans que ell i vaig agafar la tangent de la filosofia. Els qui busquem els camins de la veritat i ens disposem a compartir-los amb els altres ens acabem trobant. La condició per emprendre i obrir aquests camins és no oferir solucions fàcils, no fer-nos trampes, no enganyar ni autoenganyar-nos. Només així els altres, aquests altres que no sabem qui són i no ens fa falta demanar-los-ho, poden sentir-se sol·licitats a acompanyar-nos. Amb els seus silencis, amb les seves paraules, amb els seus anhels i amb les seves pors. L'honestedat és l'únic antídoto a un món sense cel. Lluny de tota promesa de salvació, la promesa de la confiança. Perquè si la salvació és aspirar a tenir-ho tot, encara que sigui un tot en forma de piscina, confiar és poder relacionar-nos junts amb el que no sabem.

Marina Garcés

EQUIP ARTÍSTIC

Direcció	Xavier Albertí
Escenografia	Lluc Castells
Vestuari	María Araujo
Il·luminació	Ignasi Camprodon
Composició musical	Xavier Albertí
So	Jordi Bonet
Caracterització	Àngels Palomar
Ajudant de direcció	Albert Arribas
Ajudanta d'escenografia	Mercè Lucchetti
Ajudanta de vestuari	Georgina Viñolo
Alumna en pràctiques del MUET	Núria Ramis

Producció
Teatre Nacional de Catalunya

Teatre Nacional de Catalunya
Temporada 2017-2018
Direcció artística de Xavier Albertí

Patrocinador del TNC: Fundació Damm

REPARTIMENT

Temps salvatge es va estrenar a la Sala Gran del Teatre Nacional de Catalunya el 10 de maig de 2018 amb el repartiment següent:

Manel Barceló	ERNEST
Carme Elias	MERCÈ
Sara Espígul	TAU
Borja Espinosa	HÈCTOR
Eduard Farelo	SANTI
Marina Gatell	BERTA
Alícia González Laà	HELENA
Míriam Iscla	RAQUEL
Laia Manzanares	IVANA
Malcolm McCarthy	NOI

La publicació d'aquest text es va fer mesos abans de l'estrena de l'espectacle al Teatre Nacional de Catalunya.

A Eva Vallines, gràcies infinites
per la teva amistat i per aquest viatge conjunt
a través del teatre i la paraula.

«Las paredes son la imprenta de los pueblos»
(Rodolfo Walsh)

PERSONATGES

ERNEST

MERCÈ

TAU

HÈCTOR

SANTI

BERTA

HELENA

RAQUEL

IVANA

NOI

/ Indica que la rèplica següent talla immediatament el que s'està dient.

(...) Indica una rèplica o reacció no verbal. Potser només un sospir, una mirada, o un petit gest.

* Indica que hi ha un canvi d'espai o de temps.

L'acció de l'obra es desenvoluparà sense talls.

Espais

Bosc.

Quatre habitatges al voltant d'una zona comunitària amb gespa i piscina.

Els pisos se situaran en una planta superior i a primer nivell veurem les escales i la zona d'entrada.

(L'acció corresponent a cada un dels espais funcionarà en paral·lel amb la dels altres.)

Pis 1: Pis d'HÈCTOR i HELENA.

Pis 2: Pis de SANTI i BERTA.

Pis 3: Pis de RAQUEL i TAU.

Pis 4: Pis de MERCÈ i IVANA

Als pisos es buscarà la manera de diferenciar una zona on hi ha el tall de paret amb el que seria la zona amb obertura a l'exterior i des d'on es pot observar el jardí. Pavelló esportiu.

TEMPS SALVATGE

En la foscor, els fars d'una furgoneta.

La silueta d'un home que observa i busca neguïtosament alguna cosa.

Veu alguna cosa: potser és la silueta d'un porc senglar; potser la silueta del Noi amb un cap de porc senglar; potser el Noi que fuig corrent.

Descobrim que l'home és HÈCTOR. Torna en direcció als fars. Té la mà ferida. L'observa i fa una expressió de dolor.

S'està uns segons pensant.

Agafa un paquet de tabac i n'extreu un cigarret. L'encén i comença a fumar.

No s'adona de l'arribada d'ERNEST, que entreveiem al costat dels llums del vehicle, i l'observa uns instants.

ERNEST: Quant fa que no plou?

HÈCTOR: Collons! (Pausa.) Hòstia...

ERNEST, *riu. Pausa*: No era la meva intenció espantar-te. Tampoc molestar. (*Pausa.*) T'has espantat? Molesto?

HÈCTOR: (...)

ERNEST: La furgoneta és teva?

Pausa.

HÈCTOR: Sí...

ERNEST: Ets d'aquí, oi?

HÈCTOR: Sí, què vols dir?

ERNEST: Pensava que no fossis de fora... un estranger. Un lloc... estrany per aturar-s'hi.

Pausa.

HÈCTOR: He baixat per fer un cigarro.

ERNEST: No hi fumes, a dins?

HÈCTOR: Prefereixo no fer-ho... No m'agrada anar tot el dia amb l'olor de fum.

ERNEST: Transportista?

HÈCTOR: (...)

ERNEST: Si t'hi passes el dia... deus ser-ho.

HÈCTOR: Sí.

ERNEST: Què hi portes?

HÈCTOR: Et puc ajudar en alguna cosa?